

TERMÍN: 07.11.2021

xx25588xx
Recenzia A
Vladimír Černák
vladimir.cernak@nku.gov.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Vladimír Černák**NÁZOV MATERIÁLU: **Priorizácia investičných projektov v rezorte Ministerstva životného prostredia SR**TYP VÝSTUPU*[1]: **Manuál**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo životného prostredia SR - Inštitút environmentálnej politiky**AUTORI/KY: **Martin Gális, Veronika Antalová, Ján Dráb, Marek Macík, Stella Slučiaková;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č.	Pripomenka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Všeobecná, str. 4 - zásadná	C.2. v spolupráci s Ministerstvom financií SR prípraviť a zverejniť analyticky podloženú metodiku pre určovanie investičných priorit kapitoly, rozpočtových a príspevkových organizácií kapitoly a ostatných subjektov verejnej správy v riadiacej pôsobnosti kapitoly a zoznam investícií, projektov investičného charakteru a koncesí zoradený podľa poradia priority. do 28. februára 2021	Úlohy z Uznesenia vlády č. 649/2020 citovať presne. V prípade, že MŽP SR malo časovú výnimku, citovať uvedený dokument.	Čiastočne akceptovaná - Do textu boli pridané upresnenia. Máme za to, že nie je potrebné presne citovať text, ktorého význam je v dokumente rovnaký ako je presná citácia.

		C.3. v spolupráci s Ministerstvom financií SR pripraviť a zverejniť prioritované investičné plány a harmonogram investícií, projektov investičného charakteru a koncesíí kapitoly , rozpočtových a príspevkových organizácií kapitoly a ostatných subjektov verejnej správy v riadiacej pôsobnosti kapitoly nad 1 mil. eur najmenej do konca roku 2026 so zohľadnením možností a zdrojov financovania do 31. marca 2021		
2	Všeobecná, celý dokument - zásadná	V celom dokumente doplniť citácie a odkazy vrátane kapitoly Literatúra, najmä ak sa pre podklad splnenia Uznesenia používajú pripravené stratégie/plány	<p>Predkladaný materiál kombinuje 3 druhy vstupov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prebrané „metodiky“ ako Plány manažmentu povodňových rizík, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027, atď. - vlastné spracovanie - odporúčania na spracovania <p>Presné citovanie uľahčí následnú prácu s Metodikou.</p>	Neakceptovaná. Dokument obsahuje odkazy na všetky relevantné dokumenty. Keďže sa nejedná o čisto analytický dokument, bibliografia nie je súčasťou dokumentu. Ak chýba konkrétny chýbajúci odkaz, ten je možné doplniť. Nie je však pre nás jednoduché identifikovať, ktorý odkaz chýba
3	Všeobecná, celý dokument - zásadná	Predkladaný text s ohľadom na šírku, záber a použité spôsoby spracovania pôsobí ťažkopádnejšie. Odporúčame autorom text prepracovať, prípadne vizualizovať, pričom je potrebné držať jednotnú štruktúru textu.	<p>Metodika je návod, pracovný postup. Mala by byť jasná, zrozumiteľná, jednoznačná.</p> <p>Navrhujeme:</p> <p>Jednotnú štruktúru a terminológiu v rámci oblastí, znížiť mieru akejkoľvek subjektivity v hodnotení, konštatovaniach, všeobecných odporúčaníach atď. :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Úvod – opis problematiky (krátko, výstižne, jasne). Všetky oblasti budú mať spoločný úvod kde je východisko, kam smerujeme ako krajina. Odpočtovateľnosť a zodpovednosti, kto bude ich bude v rámci rezortu vykonávať. 2) Legislatívny základ každej oblasti – napojenie ak už existujú parciálne koncepcie/stratégie/plány/ (napr. voda, kanál má plány avšak konkrétna prioritácia s vecným, časovým a finančným krytím im tiež chýba), citácia 3) Metodický rámec ako sa pristúpilo k prioritácii 4) Vlastný systém prioritácie 	<p>Neakceptované. Text si drží jednotnú štruktúru: Oblasť -> Úvod, Investičné potreby, Priorizácia, Výsledky, Odporúčania</p> <p>Chápeme, že text nemusí byť vždy prehľadný, preto v novej verzii Priorizácie sa môžeme inšpirovať navrhovanou štruktúrou. V súčasnosti však nie je možné meniť štruktúru textu.</p>

			<p>5) Hodnotitelia (MŽP SR, poverená osoba, ...)</p> <p>6) Limitácie</p> <p>7) Odporúčania</p> <p>8) Termíny</p> <p>9) Prílohy – do príloh uviesť</p> <p>a) Vlastnú prioritáciu projektov ak existuje</p> <p>b) Investičné výdavky/potreby/atď. za oblasť</p> <p>c) atď.</p> <p>Rovnako je potrebné predložiť časový plán dopracovania metodík, ktoré absentujú alebo nie sú dokončené.</p>	
4	Úvod, str. 4 - zásadná	Úvod – tvorí kľúčový vstup do riešenej problematiky. Tým, že rozsah riešenej problematiky v rezorte MŽP SR je rozsiahly odporúčame vizualizáciou sprehľadniť podávané informácie.	<p>Odporúčanie vychádza z dôvodu lepšej, rýchlejšej orientácie v texte. Návrh poskytujeme pod tabuľkou.</p> <p>Predkladaná prioritácia sa dá rozdeliť do 3 úrovní:</p> <p>Všeobecná, medzisektorová, sektorová.</p> <p>V každej z týchto podkategórií sa špecifikujú konkrétne oblasti, pre ktoré by mala byť k dispozícii vlastná prioritácia.</p>	Neakceptované. Spomínaná vizualizácia neplatí pre všetky investičné projekty v rezorte, dokonca iba pre menšinu vzhľadom na Uznesenie vlády. Môže sa tiež stať, že pre niektoré projekty v rámci konkrétnej sektorovej prioritácie môže platiť a pre niektoré nie. Preto je podľa nás vhodnejšie popísať proces v texte a ten je najlepšie popísaný v kapitole Úvod a každá podkapitola hovorí o tom, aký proces sa na ňu vzťahuje.
5.	Odborný text – všeobecná, zásadná	<p>Prioritácie pre oblasti ovzdušie, svahové deformácie, sedimenty, nové vodné stavby, obnova rodinných domov odporúčame zaradiť do odborných častí metodiky.</p> <p>Napr. absentuje úplne oblasť Kvalita ovzdušia</p>	<p>Uvedené oblasti nie je možné zaradiť do všeobecnej prioritácie. Je potrebné držať jednotný systém. Dôvody ich vyčlenenia do všeobecnej časti neboli odargumentované .</p> <p>V súvislosti s pripravovanou Stratégiou ochrany ovzdušia SR do roku 2030 bol v marci 2020 schválený Národný program znižovania emisií, ktorý navrhuje opatrenia na dosiahnutie národných záväzkov v znižovaní emisií znečisťujúcich látok.“</p>	Neakceptované. Prioritácia spomenutých oblastí nie je vytvorená nakoľko pre ich tvorbu nebolo dostatok údajov, prípadne kvôli iným limitáciám. Metodika rieši oblasti s najvyššími investíciami v najbližšom období a iné oblasti budú spracované v ďalších verziách prioritácie.

6.	Odborný text všeobecná, zásadná –	<p>Vlastný systém prioritizácie by mal štandardne pracovať s nákladovou efektivitou daného investičného zámeru. Nie je celkom zrejmé ako pri jednotlivých kategóriách tento faktor vstupuje do vlastnej prioritizácie investičných zámerov.</p> <p>Zároveň metodicky je potrebné ošetriť ako sa pri posudzovaní bude brať do úvahy, že investícia má spracované viaceré druhy ekonomických analýz napr. CBA, CEA, MCA, prípadne nemá spracovanú žiadnu a vzájomné možné alternatívy.</p>	<p>Hodnota za peniaze a zúčtovateľnosť verejných politík musia tvoriť neoddeliteľnú súčasť metodických postupov.</p>	<p>Čiastočne akceptované. Priorizácia nerieši nákladovú efektivitu jednotlivých projektov, na to slúži v oblasti životného prostredia metodika CBA.</p> <p>Priorizácia však hodnotí nákladovosť v rámci určovania priorit a to v prioritizácii Protipovodňových projektov, Odvážania a čistenia odpadových vôd a Vodovodov. Nákladovosť však nie je jediným kritériom. Kritériami sú aj súlady so strategickými dokumentami, environmentálne kritériá a iné (napr. rozostavanosť)</p>
7.	Odborný text všeobecná, zásadná –	<p>Z predkladaného textu nie je vždy úplne jasné, ktorá časť je vlastná prioritizácia. Tým, že text je sumárom množstva informácií, ktoré nie vždy priamo súvisia s cieľom – vlastná prioritizácia sa stráca, bližšie pripomenka 3.</p>	<p>Príklad „preberania metodík“:</p> <p>Protipovodňová ochrana:</p> <p>Smernica 2007/60/ES ukladá členským štátom Európskej únie vykonávanie činností, ktoré sa budú permanentne prehodnocovať a podľa objektívnych potrieb následne aktualizovať:</p> <p>1. Na území každého štátu vykonať najneskôr do 22. decembra 2011 predbežné hodnotenie povodňového rizika s cieľom určiť oblasti, v ktorých existujú potenciálne významné povodňové riziká alebo možno predpokladať ich pravdepodobný výskyt. Predbežné hodnotenie povodňového rizika sa preskúma a v prípade potreby zaktualizuje do 22. decembra 2018 a potom každých 6 rokov.</p> <p>2. Pre oblasti, v ktorých bola identifikovaná existencia významných povodňových rizík a oblasti, v ktorých možno predpokladať ich pravdepodobný výskyt, najneskôr do 22. decembra 2013 vyhotoviť: a) mapy povodňového ohrozenia,</p>	<p>Akceptované. Tabuľky v časti Zhrnutie určujú kde je metodika ukotvená. Ak je ukotvená v tomto dokumente, tak sa prioritizácia vytvárala alebo menila spolu s prípravou tohto dokumentu. Do tabuľky boli pridané dodatočné informácie.</p>

ktoré zobrazia rozsah záplav územia povodňami s rôznymi dobami opakovania, b) mapy povodňového rizika, ktoré znázornia pravdepodobné následky povodní zobrazených na mapách povodňového ohrozenia na obyvateľstvo, hospodárske aktivity, kultúrne dedičstvo a životné prostredie. Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika sa preskúmajú a v prípade potreby zaktualizujú do 22. decembra 2019 a potom každých 6 rokov.

3. Pre oblasti, v ktorých boli identifikované existujúce alebo potenciálne povodňové riziká, na základe vyhodnotenia informácií získaných z predbežného hodnotenia povodňového rizika, máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika stanoviť vhodné ciele manažmentu povodňových rizík a najneskôr do 22. decembra 2015 vypracovať plány manažmentu povodňových rizík, ktoré budú obsahovať konkrétne opatrenia na zníženie nepriaznivých dôsledkov povodní zoradené podľa poradia naliehavosti ich realizácie. Plány manažmentu povodňového rizika sa preskúmajú a v prípade potreby zaktualizujú do 22. decembra 2021 a potom každých 6 rokov.

T.j. Plány manažmentu povodňových rizík, majú obsahovať konkrétne opatrenia na zníženie nepriaznivých dôsledkov povodní zoradené podľa poradia naliehavosti ich realizácie.

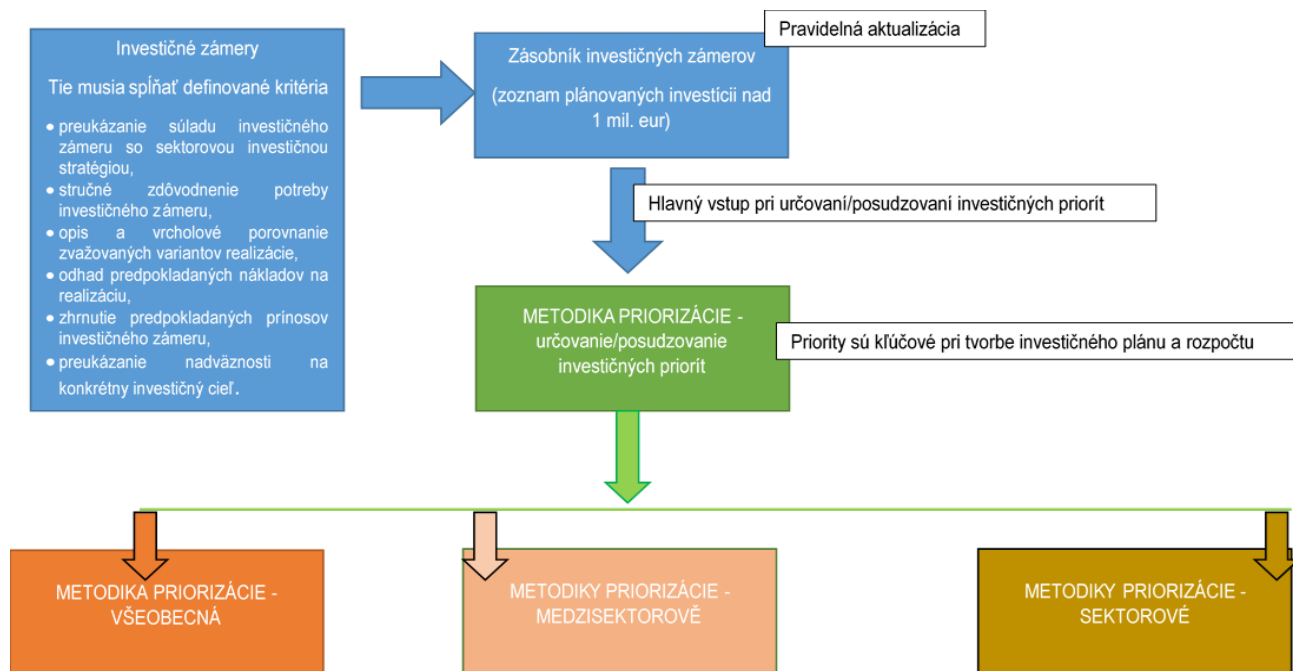
Na uvedené plány má nadviazať vlastná prioritizácia na základe uznesenia vlády s jasnými kritériami ako sa budú prioritizovať investičné zámery. Výstupom má byť zoznam investičných zámerov.

V metodike sa spomína 8 kategórií, ale nie je jasný konkrétny systém bodovania / prideľovania váh.

			<p>Príklad vlastná priorizácia:</p> <p>Adaptácia:</p> <p>Ak priorizácia prináša vlastné know how je kľúčové jednojednoznačne popísať metodický postup ako priorizácia bude prebiehať.</p> <p>Prístup a spracovanie metodiky by mal tvoriť Prílohu.</p> <p>Príklad neexistujúca priorizácia:</p> <p>Kapitoly by mali obsahovať jasný časový a vecný harmonogram do kedy sa metodiky priorizácie spracujú pre tieto segmenty/oblasti.</p>	
8.	Odvádzanie a čistenie odpadových vôd, Envirozátáže odporúčacia	Systém priorizácie je najviac rozpracovaný, avšak odporúčame postupovať v zmysle pripomienky č. 2.	Odborne sa javia tieto dva systémy ako najprepracovanejšie. Odporúčame skôr technickejší prístup, všetky ostatné vysvetľovacie informácie do Prílohy. Text sa prevzdušní a zdynamizuje.	Neakceptované. Nie je jasné aké zmeny je potrebné vykonať. Všetky relevantné dokumenty, z ktorých vychádza metodika priorizácie v oboch častiach sú zazdrojované. V novej verzii Priorizácie je možné upraviť text, tak aby bol čo najprehľadnejší a najtechnickejší.
9.	Zásobovanie pitnou vodou Odpady Mitigácia Protipovodňová ochrana Ochrana prírody zásadná	Opísaný systém je málo konkrétny.	Odporúčame systém priorizácii priblížiť k spracovaniu kapitoly o Envirozátážach so zohľadnením pripomienok v bode 2. napr. absentujú výšky alokovaných finančných prostriedkov, na dosiahnutie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a zmlúv v niektorých oblastiach.	Neakceptované. Zásobovanie pitnou vodou presne popisuje na základe ktorých kritérií sa hodnotili investičné priority a aké sú ich váhy. V oblasti Protipovodňovej ochrany je takisto popísaný systém, ktorý je jednoduchý, ale exaktný. V odpadoch neexistuje bodovaný systém, priority sú stanovené na základe Programu odpadového hospodárstva. Podobne sa priority stanovujú na základe strategických dokumentov v oblastiach Ochrany prírody a v Mitigácii. Vo všetkých týchto častiach

				odporúčame, aby sa v novej verzii Priorizácie doplnil bodový systém.
10.	Ostatné spomínané a nespracované metodiky - odporúčacia	Je potrebné dopracovať v jasne stanovenom časovom a vecnom harmonograme,	Systém prioritizácie IKT napr. MIRRI spracovalo metodiku prioritizácie Sedimenty – riečnym a dnovým sedimentom sa dlhodobo venuje SVP, š.p., VÚVH, ŠGUDŠ – vid', ich záverečné správy, prípadne napr. [on-line] , [on-line] Hľadať inšpirácie v odborných výstupoch rezortných inštitúcií.	Čiastočne akceptované. IEP nemôže stanoviť termín, kedy budú všetky nespracované priority hotové. Do textu však bol doplnený text: „Priorizácie, ktorým chýba bodové hodnotenie, budú v najbližšom možnom termíne dopracované“

Bod 4 Pripomienky, návrh na vizualizáciu:

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Predkladaný recenzovaný materiál Priorizácia investičných projektov v rezorte Ministerstva životného prostredia SR (vo forme manuálu) má za cieľ ucelený systémový prístup hodnotenia priorít v rezorte MŽP SR. Je potrebné zdôrazniť, že zosumarizovať ho do jednotnej podoby aby pôsobil ako systémový nástroj v tak rôznorodnej štruktúre akú rezort zastrešuje je náročná úloha. Niektoré z metodík boli robené skôr, niektoré teraz, niektoré dodatočne. Reflektuje na aktuálne riešené úlohy na základe Uznesenia vlády č. 649/2020.

Materiál vznikol v spolupráci s kolektívom autorov, čo sa samozrejme podpísalo aj na jeho finálnom spracovaní a dojmom na čitateľa (miestami je dokument nie úplne vyvážený, nie všade bol dodržaný jednotný rámec, členenie). Tým, že dokument vznikol v tesnom časovom ohraničení, ako aj to, že ho možno považovať za úvodné oboznámenie sa s problematikou prioritizácie v rezorte MŽP (oblasťami) má svoje rezervy a miesta, ktoré si vyžadujú aktualizáciu a rozšírenie o nové poznatky, ktoré do obdobia vzniku tohto dokumentu neboli k dispozícii.

Priorizácia by mala prioritne vychádzať z aspektov ktoré opisujú autori, ale je potrebné zachovávať hierarchiu, tak aby na konci bola úplne jasná zúčtovateľnosť akejkoľvek verejnej politiky v súlade s verejným záujmom. Metodika ako nástroj musí byť spĺňať tri aspekty: jednoduchá, jednoznačná, jasná. Má mať jednotnú štruktúru a terminológiu v rámci oblastí, znížiť mieru akejkoľvek subjektivity v hodnotení, konštatovaniach, všeobecných odporúčaní atď.

Oceňujem spracovanú kapitolu Adaptačné opatrenia.

Väčšina predložených pripomienok k tomuto materiálu nebola zo strany autorov akceptovaná resp. boli čiastočne akceptované. Je to odrazom odlišného vnímania a chápania tvorby metodického manuálu s ktorým sa autori nestotožnili. Pripomienky/spätná väzba by mala byť vnímaná ako nástroj na pomoc pri prepracovaní, ktoré majú smerovať k stanovenému cieľu. Je dôležité zdôrazniť, že materiál je v zmysle úlohy na základe Uznesenia vlády č. 649/2020 potrebné pripraviť a zverejniť podľa schváleného časového harmonogramu. V tomto jasne ohraničenom časovom horizonte už žiaľ neexistuje priestor na zásadné prepracovanie dokumentu, čo je samozrejme aj na škodu samotnému materiálu.

Materiál môže poslúžiť aj do verejnej diskusie, nie len ako príspevok, ktorý si zaslúži širšiu a väčšiu pozornosť, ale aj ako základný prehľad pre relevantné authority. Môže slúžiť ako podkladový materiál pri príprave jeho aktualizovanej, doplnenej a prepracovanej verzie.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.

Dokument všeobecne –

Cieľ Uznesenie vlády SR č. **č. 649/2020 z dňa 14. októbra 2020**